

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: تاوت باتاوت
فرستنده: طاهر باختری
۲۹ جنوری ۲۰۲۵

جاه طلبی پاکستان برای حمله به دالان واخان

تشنج های مرزی فزاینده بین پاکستان و افغانستان، که با تروریسم فرامرزی و اختلافات حل نشده تشدید شده است، تهدیدی برای بی ثباتی منطقه محسوب می شود و توجه بین المللی را به این مناقشه رو به افزایش جلب کرده است. تروریسم مداوم گروه های تروریستی مستقر در افغانستان موجب افزایش تشنج های مرزی با همسایه آن، پاکستان، شده است. با این حال، نادیده گرفتن هشدارهای مکرر پاکستان توسط دولت موقت طالبان در افغانستان، منجر به درگیری مسلحانه مستقیم بین دو کشور شده است و گمانه زنی هایی را درباره تمایل پاکستان برای حمله به دالان واخان برانگیخته است.

حمله به دالان واخان می تواند بزرگترین اشتباه ستراتیژیک دولت پاکستان باشد.

افزایش تشنج ها و تشدید نظامی: حملات هوایی پاکستان و نگرانی های منطقه ای

پاکستان و افغانستان پس از حملات هوایی پاکستان به مخفیگاه های تروریستی در افغانستان، دوره ای جدید از تشنج در روابط دوجانبه خود را تجربه می کنند. این دومین بار پس از تسلط طالبان بر کابل است که ارتش پاکستان حملات هوایی در افغانستان انجام می دهد. روابط بین دو طرف به سطح بی سابقه ای از تیرگی رسیده است. وضعیت زمانی وخیم تر شد که وزیر اطلاعات رسانی دولت موقت طالبان در افغانستان، گروه طالبان پاکستان (TTP) را که یک سازمان تروریستی فعال در پاکستان است و از خاک افغانستان برای عملیات خود استفاده می کند، «میهمان» خواند و اظهار داشت که دولت افغانستان باید با افتخار از آن ها محافظت کند.

این اظهارات موجب تشدید بیشتر تنش‌ها بین دو کشور شد. خبرگزاری‌های مختلف گزارش دادند که ارتش پاکستان در درگیری‌های مرزی چندین ایستگاه بازرسی افغان را تصرف کرده است، که نشان‌دهنده عزم دولت پاکستان برای مقابله با تروریسم ناشی از افغانستان است. در گذشته، مقامات پاکستانی از دولت افغانستان خواسته بودند که به توافق دوحه پایبند بماند و اجازه ندهد سازمان‌های تروریستی از خاک افغانستان علیه کشورهای همسایه استفاده کنند. با این حال، دولت موقت افغانستان نسبت به نگرانی‌های پاکستان بی‌توجه باقی ماند، که این امر پاکستان را به اقدام نظامی علیه گروه طالبان پاکستان سوق داد.

دیگر کشورهای همسایه افغانستان نیز نسبت به حضور سازمان‌های تروریستی در این کشور ابراز نگرانی کرده‌اند. در مارچ ۲۰۲۴، گروه تروریستی داعش شاخه خراسان (ISKP) که در افغانستان فعالیت دارد، حمله‌ای تروریستی در تالار کروکوس مسکو، روسیه انجام داد. چین، تاجیکستان و ایران نیز از فعالیت گروه‌های تروریستی در افغانستان نگران هستند. تسلط طالبان بر کابل، چین را درباره احتمال گسترش افراط‌گرایی در میان مسلمانان اویغور نگران کرده است.

چین، به عنوان ابرقدرت جدید جهانی و رقیب مستقیم ایالات متحده، به دنبال ثبات و صلح منطقه‌ای است. با این حال، حضور سازمان‌های تروریستی در افغانستان همچنان تهدیدی مداوم برای تحقق چشم‌انداز چین در ایجاد یک آسیای جنوبی آرام و باثبات محسوب می‌شود.

معضل دالان واخان: ریسک‌های ستراتیژیک و راه‌های حل دیپلماتیک

سپهبد عاصم ملک، رئیس سازمان اطلاعات نظامی پاکستان (ISI)، در ۳۰ دسامبر ۲۰۲۴ از تاجیکستان بازدید کرد. این سفر بحث‌ها و جنجال‌های زیادی را در سطح جهانی برانگیخته است. بسیاری از تحلیلگران و ناظران بر این باورند که هدف واقعی این سفر، ایجاد روابط با رهبران تاجیک استان بدخشان افغانستان بوده است. همچنین گزارش‌هایی وجود دارد مبنی بر این که دستگاه حاکمیتی پاکستان اکنون به دنبال حمایت از گروه‌های رقیب طالبان، به‌ویژه طرفداران دموکراسی است. برخی از رسانه‌های پاکستانی حتی گزارش داده‌اند که این کشور، با موافقت چین و تاجیکستان، قصد دارد به دالان واخان، نوار باریک ۳۵۰ کیلومتری به عرض ۳۴ کیلومتر که افغانستان را به تاجیکستان، چین و پاکستان متصل می‌کند، حمله کند.

حمله به دالان واخان می‌تواند بزرگترین اشتباه ستراتیژیک پاکستان باشد. دولت طالبان در افغانستان بشدت در برابر چنین حمله‌ای مقاومت خواهد کرد. علاوه بر این، حمایت آن‌ها از گروه‌های تروریستی تشدید خواهد شد و فعالیت‌های تروریستی در منطقه افزایش می‌یابد. بخش قابل توجهی از مردم مناطق قبیله‌ای پاکستان به طالبان و گروه طالبان پاکستان احساس نزدیکی دارند. بنابراین، چنین اقدامی می‌تواند موجب بی‌ثباتی داخلی در پاکستان شود.

تحلیلگرانی که از حمله به دالان واخان حمایت می‌کنند، معتقدند که این اقدام به پاکستان اجازه خواهد داد تا به بازارهای آسیای مرکزی دسترسی پیدا کند. اما آن‌ها این واقعیت را نادیده می‌گیرند که یک کشور بی‌ثبات از نظر سیاسی و ضعیف از نظر اقتصادی قادر به برقراری روابط بلندمدت و سالم با کشورهای آسیای مرکزی نخواهد بود.

پاکستان پیش‌تر با نقض حاکمیت افغانستان، زمینه‌های دیپلماتیک را برای هند در این کشور فراهم کرده است. دیپلمات‌های هندی از این فرصت استفاده کرده و تعاملات خود را با دولت طالبان افزایش داده‌اند. طالبان نیز هند را به‌عنوان یک شریک توسعه‌ای مهم اعلام کرده است. از آنجا که هند رقیب سرسخت پاکستان است، از این فرصت به

نفع خود بهره‌برداری خواهد کرد. تلاش پاکستان برای حمله به دالان واخان، روابط افغانستان و هند را مستحکم‌تر خواهد کرد؛ رابطه‌ای که بشدت به ضرر منافع منطقه‌ای پاکستان خواهد بود.

علاوه بر این، چنین حمله‌ای موضع پاکستان را در مورد خط دیورند، مرز میان پاکستان و افغانستان که افغانستان آن را نامشروع می‌داند، تضعیف خواهد کرد. با این اقدام، پاکستان خود به نقض خط دیورند مبادرت خواهد ورزید.

برخی تحلیلگران و کارشناسان نیز بر این باورند که پاکستان می‌تواند از رهبران تاجیک منطقه واخان برای ایجاد یک دولت موازی در استان بدخشان افغانستان، با حمایت چین و تاجیکستان، استفاده کند. آن‌ها معتقدند که این اقدام به پاکستان امکان می‌دهد تا بر طالبان افغانستان برتری ستراتیژیک کسب کند و در عین حال یک منطقه حائل برای چین و تاجیکستان ایجاد نماید. با این حال، تاریخ افغانستان نشان داده است که چنین اقدامی تنها پیچیدگی‌های داخلی را افزایش خواهد داد و راه‌حلی بلندمدت برای مقابله با گروه‌های تروریستی فعال در افغانستان نخواهد بود.

تنها گزینه واقع‌بینانه‌ای که پاکستان در اختیار دارد، اعمال فشار دیپلماتیک و تعامل سازنده با طالبان افغانستان است تا آن‌ها را وادار کند که از استفاده گروه‌های تروریستی از خاک خود علیه کشورهای همسایه جلوگیری کنند. حمایت از گروه‌های دموکراتیک ضد طالبان در افغانستان می‌تواند در تحقق هدف پاکستان برای توقف تروریسم فرامرزی مؤثر باشد.

علاوه بر این، هر دو طرف باید به خاطر داشته باشند که راه‌حل مشکلات دوجانبه آن‌ها تنها از مسیر دیپلماسی می‌گذرد و هرگونه درگیری نظامی، نه تنها این مشکلات را حل نخواهد کرد، بلکه موجب بی‌ثباتی بیشتر در منطقه خواهد شد.

[Pakistan's Ambition to Invade Wakhan Corridor \(journal-neo.su\)](http://journal-neo.su)

چشم‌انداز جدید شرقی، ۲۳ جنوری ۲۰۲۵